

Мотивація студентів: особливості збереження та стратегії підвищення

Піменова О.О.

кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

м.Луцьк, Україна

e-mail: socio.lntu@ukr.net

У статті розглянуто основні стратегії збереження та підвищення мотивації студентів. Проаналізовано види мотивації: зовнішню та внутрішню, також обґрунтовано важливість мотивації для конструктивної навчальної поведінки. Підкреслено, що застосовуючи відповідні стратегії, викладачі мають змогу впливати на мотивацію студентів та підвищувати ймовірність досягнення успіху в навчанні.

Ключові слова: мотивація, навчальна діяльність, зростання студентів, зовнішня мотивація, внутрішня мотивація, потенціал, наполегливість, успіх, стратегії підтримки мотивації.

Складні процеси, що сьогодні відбуваються у соціальній, економічній та політичній площині українського суспільства мають значний вплив на освітню діяльність. Особливо гостро постає проблема збереження та підвищення мотивації студентів. Адже, очевидним є те, що студенти з високим рівнем мотивації мають кращі результати навчання, ніж студенти з низькою мотивацією. У мотивованих студентів набагато більше шансів повністю розкрити свій потенціал і досягти успіху. Це не тільки призводить до більш конструктивної навчальної поведінки студентів, але й робить значний внесок у відчуття благополуччя.

Мотивація - це бажання вчитися, намагатися, працювати та бути наполегливим. Говорячи про мотивацію, як правило виокремлюють два типи: внутрішню та зовнішню. Ці дві форми абсолютно відрізняються одна від одної та по-різному впливають на людей. Внутрішня мотивація походить зсередини людини, а зовнішня – ззовні. Внутрішня мотивація має значний вплив на досягнення конкретної мети, оскільки для людини це - особисте задоволення. З іншого боку, зовнішня мотивація стосується виконання завдання або поведінки певним чином, щоб уникнути покарання або отримати винагороду.

Розвиток мотивації студентів є складним, але необхідним аспектом навчання, який викладачі повинні враховувати у навчальній діяльності. Однією з головних причин, чому мотивація важлива для студентів, є те, що вона сприяє зростанню студентів. Високомотивований студент може вдосконалюватися та постійно розвиватися, стикаючись із викликами та виправляючи помилки. Мотивовані студенти впевнені в собі та не бояться пробувати щось нове, навіть якщо зазнають

невдачі, оскільки вони знають, що такі зусилля допоможуть їм зрости як особистісно, так і професійно.

Існує значна кількість стратегій, які викладачі можуть використовувати для сприяння та підтримки мотивації студентів. Оскільки ми взяли за основу мотивацію як потребу у задоволенні бажання автономії, компетентності та зв'язку чи приналежності, наступні мотиваційні стратегії зосереджені на задоволенні цих потреб.

Чітке формулювання цілей навчання. Можна стверджувати, що студенти будуть більш мотивовані працювати, якщо знатимуть, над якими цілями вони працюють. Таким чином, викладачу важливо обґрунтовано сформулювати цілі не лише для курсу, а й для конкретних лекцій, дискусій і завдань. Наприклад, перед початком лекції викладач може написати на дошці навички, знання та перспективи, які студенти отримають на парі.

Зробити навчання зручним. Сьогодні зручність у навчальному процесі, це не про приємний бонус, а про необхідність, що викликана сучасними реаліями. Якісне застосування інформаційних технологій в навчальному процесі забезпечує доступ до навчальних матеріалів будь-коли та будь-де. Доцільно розробляти курси таким чином, щоб відкриті канали комунікації були пріоритетними з самого початку, і студенти розуміли, як ними користуватися. Створення таких каналів буде сприяти обміну відгуками та думками, де студент зможе побачити, що його думка ціниться та почута.

Формування автономії студентів. Завдання викладача - сформувати автономію студентів, залучаючи їх до прийняття рішень. Важливим при цьому є змішане навчання, яке поєднує аудиторне навчання із самостійним вивченням курсу, а також залучення студентів як керівників власного навчання та формування проектної навчальної діяльності. Залучення студентів до прийняття рішень і надання їм можливостей керувати сприяють створенню студентоцентричного навчального середовища.

Створення простору для соціальної взаємодії. Навчання — це соціальний процес, у якому студенти розвивають навички соціальної взаємодії зі своїми однолітками, обмінюючись ідеями та допомагаючи один одному вчитися. Студенти мають вищий рівень мотивації, коли вони співпрацюють у групах, ніж коли вони працюють поодиночці чи з викладачем. Коли студенти співпрацюють один з одним, це допомагає їм глибше навчатися, надаючи їм можливість застосувати те, що вони навчилися, у нових ситуаціях.

Творчий підхід до змісту курсу. Важливим є не втратити інтерес до курсу у студентів. Як це можливо? В першу чергу використання навчального контенту, який є креативним і цікавим для взаємодії. По-друге, власний ентузіазм. Можна стверджувати, що навіть якщо студенти спочатку не зацікавлені в матеріалі, то викладач, який чітко демонструє свій ентузіазм, часто може підвищити цікавість студентів і спонукати їх дізнатися, що їх захоплює в предметі. Це може змусити студентів залучитися глибше, ніж вони спочатку планували, і виявити цінність, яку вони не помітили.

Висновки. Мотивація в освіті має значний вплив на сприяння навчанню студентів. Стратегії внутрішньої та зовнішньої мотивації допомагають створити атмосферу, в якій студенти навчаються ефективно. Мотивація може спрямовувати поведінку на певні цілі, покращувати когнітивні процеси та призводить до покращення продуктивності. Застосовуючи відповідні стратегії, викладачі мають змогу впливати на мотивацію студентів та підвищувати ймовірність досягнення успіху в навчанні.